

2008-09-22

PERSCOMMUNIQUÉ

Exporteurs en kredietbeperkingen. Een benadering op het niveau van de bedrijven

door Mirabelle Muûls

NBB Working Paper No 139 - Research Series

Teneinde inzicht te verwerven in het globaliseringsproces, zijn in recente studies naar de internationale handel de handelsdata op het niveau van de bedrijven onderzocht. Uit empirische gegevens sedert medio jaren negentig blijkt dat ondernemingen met internationale activiteiten verschillen van uitsluitend binnenlandse bedrijven. Ze zijn groter, productiever, kennis- en kapitaalintensiever en ze betalen hogere lonen. Ze vormen ook een minderheid: van de meer dan 100.000 Belgische ondernemingen met meer dan een werknemer in 2004 exporteerde slechts 15%. Exporteurs blijken ook een productiviteitsvoordeel te hebben vooraleer ze beginnen te exporteren, wat erop wijst dat de kosten voor het aanboren van nieuwe markten enkel door de meest productieve ondernemingen kunnen worden gedragen. Om dergelijke feiten te verklaren werden theoretische modellen ontwikkeld waarin werd uitgegaan van de heterogeniteit van de bedrijven van een bepaalde sector in plaats van gebruik te maken van een representatief bedrijf. Deze benadering houdt rekening met de voordelen van een vrijere handel via een reallocatie van middelen van de minder productieve, uitsluitend binnenlandse bedrijven, die een grotere kans hebben om te sluiten, naar de meer productieve internationale bedrijven die zullen blijven bestaan.

Tot dusver concentreerde de literatuur over de handel op het niveau van de bedrijven zich derhalve meestal op de interactie tussen handel en productiviteit. Deze paper werpt een licht op een ander cruciaal aspect van het inzicht in de exportbeslissingen van de bedrijven: de financiële situatie van het bedrijf, en in het bijzonder de kredietbeperkingen waarmee het wordt geconfronteerd. Het door de overheden gevoerde beleid ter bevordering van de uitvoer is gestoeld op de overtuiging dat het voor de bedrijven winstgevend zou zijn om te exporteren, maar dat het hen vaak ontbreekt aan informatie en middelen om dat ook te doen, iets waarbij de nationale overheid hen kan helpen. Ondanks het wijdverspreide gebruik van deze maatregelen, bestaan er weinig empirische gegevens over het belang van financiële overwegingen voor de internationale expansie van bedrijven.

Door het opstellen van een theoretisch model en het toe te passen op de gegevens van twee nieuwe datasets voor België, neemt deze paper de determinanten van het exportgedrag van de bedrijven onder de loep. De paper tracht in het bijzonder na te gaan of er een interactie is tussen financiële en kredietbeperkingen enerzijds en uitvoer anderzijds. Een van de gebruikte gegevensreeksen omvat een subset van Belgische industriële bedrijven van 1999 tot 2005 en verschaft informatie over de exportactiviteiten van de bedrijven inzake de bestemmingen, producten en waarde van de export. Ook werd de kredietbeoordeling Coface International ter beschikking gesteld om de kredietbeperkingen van een bedrijf op een bepaald tijdstip te meten.

De belangrijkste bevinding van de paper is dat bedrijven vaker exporteren naarmate ze productiever zijn en minder kredietbeperkingen kennen. Wat de handelspatronen betreft, is de kans groter dat de bedrijven beginnen met de export naar een nieuwe bestemming of dat ze naar veel bestemmingen exporteren als ze met minder liquiditeitsbeperkingen af te rekenen hebben. Zodra ze daadwerkelijk beginnen te exporteren naar een bepaald land, hebben kredietbeperkingen geen invloed op de waarde en de groei van hun uitvoer. Ten derde lijken bedrijven die exporteren naar de kleinste en meest verafgelegen economieën productiever en kennen ze minder kredietbeperkingen. Tot slot maakt het model het mogelijk een extra effect van de aanwezigheid van potentiële exporteurs met kredietbeperkingen in overweging te nemen, door de gevolgen van een appreciatie van de binnenlandse valuta op de handelsstromen te ontleden. Drie effecten doen zich voor: de bestaande exporteurs zullen minder exporteren, de minst productieve bestaande exporteurs stoppen met de export en de meest productieve niet-exporteurs met financiële beperkingen beginnen te exporteren.

Deze resultaten bevestigen het belang van de financiële situatie en de kredietbeperkingen van de bedrijven voor hun exportbeslissingen.